

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Marine Kosović Marković, predsjednice vijeća, mr.sc. Inge Vezmar Barlek i Eveline Čolović Tomić, članica vijeća, te sudske savjetnice Dijane Bađure, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja HP-Hrvatska pošta d.d., Z., i H. Š., Z., kojeg zastupa odvjetnica S. D., Z., protiv rješenja tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Zagreb, Trg žrtava fašizma 3, klasa: UP/II-008-07/20-01/898, urbroj: 401-01/04-20-4 od 14. rujna 2020., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 15. siječnja 2021.

p r e s u d i o j e

I.Odbijaju se tužbeni zahtjevi za poništavanje rješenja Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, klasa: UP/II-008-07/20-01/898, urbroj: 401-01/04-20-4 od 14. rujna 2020.

II. Odbija se zahtjev tužitelja H. Š. za naknadu troškova upravnog spora.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženik je pod točkom 1. izreke poništio rješenje trgovačkog društva HP-Hrvatska pošta d.d., broj: HP-08/1-037190/20 od 10. srpnja 2020., te je pod točkom 2. odobrio H. Š. pravo na pristup informaciji o isplaćenim bruto plaćama/naknadama plaće trgovačkog društva HP-Hrvatska pošta d.d. bez doprinosa na plaće i broju osoba kojima je izvršena isplata za prosinac 2018., ožujak 2019., lipanj 2019., rujan 2019. te prosinac 2019. godine; te ukupnom bruto iznosu plaćanja fizičkim osobama temeljem kojeg postoji obveza tijela javne vlasti uplate poreza na dohodak bez doprinosa na taj iznos i o broju fizičkih osoba kojima je izvršena isplata za prosinac 2018., ožujak 2019., lipanj 2019., rujan 2019. te prosinac 2019. godine. Točkom 3. izreke naloženo je trgovačkom društvu HP-Hrvatska pošta d.d. da u roku od 8 dana od pravomoćnosti tog rješenja omogući H. Š. pristup po odobrenoj informaciji, sukladno točki 2. izreke tog rješenja. Točkom 4. odbijen je zahtjev H. Š. za naknadu troška poštarine u iznosu od 14,60 kn kao neosnovan.

Protiv navedenog rješenja tužbe su podnijeli HP-Hrvatska pošta d.d., koja je zaprimljena pod brojem UsII-373/20 i H. Š., koja je zaprimljena pod poslovnim brojem UsII-388/20. Budući se tužbama osporava zakonitost istog akta predmeti su spojeni sukladno odredbi članka 113. stavak 1. Sudskog poslovnika (Narodne novine, broj 37/14., 49/14., 8/15., 35/15., 123/15., 45/16., 29/17., 33/17., 34/17., 57/17., 101/18., 119/18., 81/19., 128/19., 39/20., 47/20.) radi provođenja jedinstvenog postupka i donošenja zajedničke odluke, te riješene pod poslovnim brojem UsII-373/20.

Tužitelj HP-Hrvatska pošta d.d., u tužbi zaprimljenoj pod brojem UsII-373/20 osporava rješenje tuženika u cijelosti iz svih zakonskih razloga. U prvom redu predlaže da sud

pokrene postupak pred Sudom Europske unije radi donošenja odluke o prethodnom pitanju. Navodi da su člankom 5. stavkom 2. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine, broj 25/13., 85/15., dalje: ZPPI) kao tijela javne vlasti navedena i trgovačka društva u državnom vlasništvu glede prava na pristup informacijama i izjednačena s tijelima javnog sektora. Smatra da je takvo zakonsko rješenje protivno ustavnom poretku Republike Hrvatske i propisima EU te da Direktiva 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od studenog 2003. o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora nije pravilno implementirana u pravni poredak Republike Hrvatske odnosno da je implementirana na štetu tužitelja kao trgovačkog društva koje nije tijelo javne vlasti. Daljnja potvrda proizlazi i iz Direktive EU 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019., koja se primjenjuje od 1. srpnja 2021. Ta Direktiva radi izričitu distinkciju između javnih poduzeća i tijela javnog sektora te potvrđuje da su Direktivom 2003/98/EZ od primjene isključena javna poduzeća. U svezi zakonitosti osporenog rješenja navodi da podaci o isplaćenim bruto plaćama/naknadama plaće trgovačkog društva HP-Hrvatske pošte d.d. bez doprinosa na plaće i broju osoba kojima je izvršena isplata za određene vremenske periode ne predstavljaju podatke na razini statističkih podataka za koji postoji interes javnosti već upravo suprotno isti predstavljaju poslovne podatke i poslovnu tajnu. Ističe da se ne financira iz proračuna već iz vlastitih prihoda stečenih radom te da djelatnici HP nisu državni službenici. Smatra da Povjerenik za informiranje nije valjano obrazložio po kojoj logici bi takvi poslovni podaci bili „statistički“ i zašto postoji interes javnosti. Predlaže da se osporeno rješenje poništi te da Sud odluči da tužba ima odgodni učinak.

Tuženik u odgovoru na tužbu HP-Hrvatske pošte d.d. navodi da je tužitelj tijelo javne vlasti sukladno odredbi članka 5. stavka 1. točke 2. ZPPI-a, a koji zakon je u potpunosti usklađen s pravnom stečevinom Europske unije. Navodi da je tužitelj u vlasništvu Republike Hrvatske, obavlja javnu službu i u krugu je osoba koje su dužne omogućiti pristup informacijama. Tužitelj pogrešno upućuje na Direktive s obzirom da se one odnose na ponovnu uporabu informacija, a zahtjev H. Š. je zahtjev za pristup informacijama, što čini drugačije pravno uređenje od ponovne uporabe informacija. Nadalje, smatra da nema mjesta primjeni odredbe članka 45. stavka 2. točke 1. Zakona o upravnim sporovima pri čemu upućuje na odredbu članka 267. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te s obzirom da tužitelj traži tumačenje usklađenosti nacionalnog zakonodavstva s odredbama Direktive, nisu ispunjeni uvjeti za pokretanje postupka pred sudom Europske unije. Navodi da je dao iscrpne razloge zašto tražene informacije ne predstavljaju poslovnu tajnu te da se tužitelj ne može usporediti s trgovačkim društvima u privatnom vlasništvu. Ukazuje i na određenu praksu ovog Suda te predlaže tužbeni zahtjev odbiti. U odnosu na odgodni učinak tužbe upućuje na odredbu članka 26. stavka 1. ZPPI-a pa stoga nema potrebe da Sud odlučuje o prijedlogu tužitelja za odgodnim učinkom tužbe.

Odgovor na tužbu tužitelja dostavio je H. Š. u kojem navodi da je pogrešno shvaćanje tužitelja da isti nije tijelo javne vlasti u smislu te odredbe ZPPI-a. Navodi da se prema članku 1. stavak 2. točka (a) Direktiva 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenog 2003. o ponovnoj uporabi informacije javnoga sektora ne primjenjuje na dokumente čija je opskrba izvan područja primjene javne zadaće dotičnih tijela javnog sektora kako je određeno zakonom ili drugim obvezujućim pravilima u državi članici ili, u nedostatku takvih pravila, kako je određeno u skladu sa zajedničkom upravnom praksom u dotičnoj državi članici. Predlaže tužbeni zahtjev odbiti te potražuje trošak sastava odgovora na tužbu u iznosu od 2.500,00 kn. Nadalje u posebnom podnesku u kojem se očituje na prijedlog za pokretanje postupka pred Sudom Europske unije, u biti ponavlja sve što je naveo u odgovoru na tužbu te traži za sastav odgovora na prijedlog u iznosu od 2.500,00 kn.

Tužitelj H. Š. u tužbi zaprimljenoj pod poslovnim brojem UsII-388/20 osporava točku 4. izreke rješenja tuženika te navodi da je trošak poštarine bio nužan za ostvarenje prava na pristup informacijama te da ima pravo na opravdani trošak sukladno odredbi članka 161. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09., dalje: ZUP). Predlaže da se poništi točka 4. izreke rješenja tuženika i predmet vrati na ponovni postupak te da mu se dosudi trošak spora u iznosu od 2.500,00 kn.

Tuženik u odgovoru na tužbu tužitelja H. Š. upućuje na odredbu članka 161. ZUP-a te ističe da je smisao te odredbe upravo u tome da u postupcima koji su pokrenuti na zahtjev stranke troškove postupka snosi ta stranka, a samo u višestranačkim postupcima troškove postupka snosi stranka protiv koje se vodio postupak ili koji je za nju nepovoljno okončan, o čemu se ovdje ne radi. Trošak poštarine nije trošak na kojeg bi stranka imala pravo te predlaže da se tužbeni zahtjev odbije.

Tužbeni zahtjevi nisu osnovani.

Iz podataka spisa predmeta proizlazi da je tužitelj HP-Hrvatska pošta d.d., odbio zahtjev H. Š. za pristup informacijama uz obrazloženje da tražena informacija predstavlja poslovnu tajnu.

Hrvatska pošta d.d. je tijelo javne vlasti kakvog ima u vidu odredba članka 5. stavak 1. točka 2. ZPPI-a odnosno trgovačko društvo čiji je vlasnik i osnivač Republika Hrvatska, pa je u smislu naprijed navedenog Zakona obveznik davanja informacija.

Naime, prema dosadašnjoj ustaljenoj praksi ovog Suda uplata temeljnog kapitala od strane Republike Hrvatske ukazuje na raspolaganje javnim sredstvima u smislu članka 16. stavka 3. ZPPI-a (primjerice presuda poslovni broj UsII-261/20, poslovni broj UsII-126/20 i dr.). Informacije o raspolaganju javnim sredstvima dostupne su javnosti i bez provođenja testa razmjernosti javnog interesa, osim ako informacija predstavlja klasificirani podatak. U konkretnom slučaju, pravo je svih fizičkih i pravnih osoba da saznaju na koji se način i u koju svrhu koriste ta sredstva. Stoga je pravilno tuženik temeljem ZPPI-a, Zakona o tajnosti podataka (Narodne novine, broj 79/07.) i Zakona o zaštiti tajnosti podataka (Narodne novine, broj 108/96) u osporenom rješenju, uz obrazloženje kakvo je njime dano, zaključio da informacije koje se traže ne mogu predstavljati proizvodnu tajnu, rezultate konstrukcijskog ili istraživačkog rada, a niti druge podatke u smislu članka 19. stavka 1. Zakona o zaštiti tajnosti podataka. Stoga osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon na štetu tužitelja HP-Hrvatska pošta d.d.

U svezi prijedloga tužitelja za pokretanje postupka pred sudom Europske unije treba reći da je Sud već u predmetima, poslovni broj: UsII-261/20 i UsII-126/20 zaključio da je Direktiva 2003/98/EZ pravilno implementirana u pravni poredak Republike Hrvatske, a osim toga i tuženik upućuje da se Direktive na koje tužitelj ukazuje u tužbi odnose na ponovnu uporabu informacija, a zahtjev H. Š. je zahtjev za pristup informacijama, što čini drugačije pravno uređenje od ponovne uporabe informacija.

U svezi prijedloga tužitelja za odgodnim učinkom tužbe temeljem odredbe članka 26. stavka 2. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj: 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17., dalje: ZUS) treba reći da prema odredbi članka 26. stavka 1. ZPPI-a tužba protiv rješenja Povjerenika za informiranje ima odgodni učinak ako je rješenjem omogućen pristup informaciji, što je konkretno slučaj.

Nadalje, pravilno je tuženik postupio kada je odbio zahtjev tužitelja H. Š. za naknadu troška slanja žalbe za što je dao valjane razloge.

Naime, odredbom članka 161. stavka 1. ZUP-a, propisano je da javnopravno tijelo snosi redovite troškove postupka, osim troškova upravnih pristojbi ili drugih troškova koje stranke plaćaju po posebnim propisima.

Konkretno se radi o trošku poštarine u žalbenom upravnom postupku, koji trošak ne snosi javnopravno tijelo jer se radi o trošku koji stranka plaća po posebnom propisu.

Slijedom navedenog, na temelju odredbe članka 57. stavka 1. ZUS-a, Sud je tužbene zahtjeve odbio kao neosnovane.

Tužitelj H. Š. na temelju odredbe članka 79. stavka 4. ZUS-a ne ostvaruje pravo na naknadu troškova za sastav tužbe, a njegov zahtjev za naknadu troškova za sastav odgovora na tužbu HP-Hrvatske pošte d.d. i očitovanja na prijedlog za pokretanje postupka pred Sudom Europske unije Sud ocjenjuje neosnovanim sukladno odredbi članka 79. stavka 1. ZUS-a jer se ne radi o radnji koja je Sudu bila odlučna za donošenje odluke i koja je utjecala na tijek upravnog spora, a podnesci tužitelja ne sadrže navode koji bi uz već postojeću sudsku praksu u činjenično i pravno identičnim situacijama, sadržavali nove pravno relevantne prigovore odlučne za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva.

U Zagrebu 15. siječnja 2021.

Predsjednica vijeća
Marina Kosović Marković, v.r.